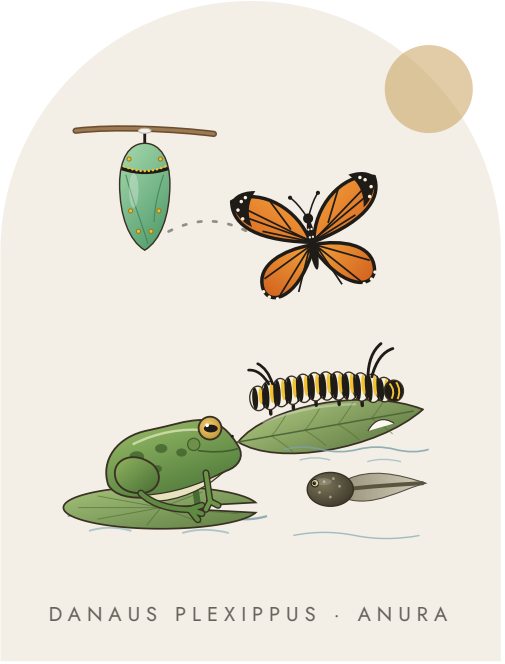
SPARKATLAS PAKET ZA MALE ISTRAŽIVAČE

Gusenice i punoglavci

Gledaj kako sićušno jaje dobija krila ili noge, pa se migolji, skači i lepršaj kroz svaku fazu.

DANAUS PLEXIPPUS · ANURA

U OVOM PAKETU

02 Vodič za odrasle: minut čitanja
03 Od jajeta do leptira
04 Odglumi: migolji se, visi i skači
05 Od jajeta do žabe
06 Kartice za sečenje i lepljenje
07 Isto ili različito? I kako ja rastem

POTREBNO JE

- bojice
- makaze za decu
- lepak u stiku
- malo prostora za kretanje

VREME

Oko 10 do 15 minuta po strani

Naše posmatranje prirode

Datum _____ Gde smo gledali _____

Današnje vreme · Zaokruži jedno

◯ sunčano ◯ oblačno ◯ kišno ◯ vetrovito

UZRAST Klica 2–3 Mladica 3–5 Drvce 5–7

Na svakoj strani piše za koji je uzrast.

ZAŠTO JE OVO VAŽNO

Mala deca vole stvari koje se menjaju. Kad prate gusenicu ili punoglavca od jajeta do odrasle životinje, vide da živa bića rastu korak po korak, a glumljenje pomaže da svaki korak ostane u pamćenju.

Pre nego što počnete

Minut čitanja za odrasle.

Kako da ga koristite (oko 10 do 15 minuta po strani)

1. **Počnite od onoga što dete voli.** Ako dete voli bubice, počnite od leptira. Ako više voli bare i prskanje, počnite od žabe.
2. **Pogledajte, pa se pokrenite.** Prođite kroz jedan životni ciklus, pa ga odmah odglumite. Telo pamti ono što oči vide.
3. **Isecite, razvrstajte, zalepite.** Promešajte kartice. Neka dete prvo nađe kojoj životinji pripada svaka, pa ih tek onda poređa.
4. **Izađite i pogledajte.** U proleće i leto tražite gusenice na lišću i punoglavce u barama. Gledajte izbliza, pa ih ostavite na miru.

Tri načina igre

Klica 2–3

Pokažite svaku sličicu i zajedno je imenujte. Migoljite se kao gusenica i skačite kao žaba.

Mladica 3–5

Recite faze redom, zalepite kartice uz pomoć i odglumite celu priču o leptiru.

Drvce 5–7

Dete svojim rečima ispriča oba ciklusa, uporedi dve životinje i nacrta kako je samo raslo.

Male napomene o bezbednosti

Budite blizu male dece kod bare ili bilo koje vode. Žablja jaja i punoglavce gledajte, ali ih ostavite u vodi. Ne dirajte čupave ili bodljikave gusenice, neke mogu da izazovu svrab. Makaze samo uz odraslu osobu. Posle operite ruke.

Saveti za štampu

Prva strana je naslovna. Da uštedite boju, odštampajte samo strane od 2 do 7. Stranu 6 po mogućstvu odštampajte na kartonu, da kartice duže traju. Sve strane izgledaju lepo i crno-belo, na formatu Letter ili A4.

Pitajte se naglas zajedno

- Da li si i ti nekad bio mali kao jaje?
- Zašto punoglavcu treba rep?
- Šta misliš, šta se dešava u lutki?
- Koju promenu bi voleo da probaš?

ZA ODRASLE

Ne mora svaka reč da bude tačna. „Lutka“ i „žabica“ su zabavne reči, ali pokazivanje i glumljenje vrede isto toliko. Neka pitanja deteta vode igru.

Od jajeta do leptira

Leptir monarh raste u četiri faze.

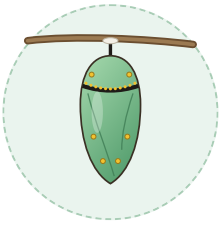
— Prati strelice prstom. Reci ime svake faze. Onda oboj sličice.

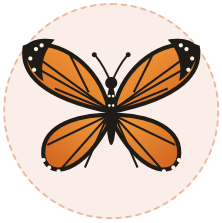
1 Jaje
Sićušno jaje na listu svilenice.

2 Gusenica
Jede, raste i presvlači kožu.

3 Lutka
Visi mirno dok joj se telo menja.

4 Leptir
Leti, pije nektar, i krug počinje ponovo.

Oko 4 nedelje
od jajeta do leptira, kad je toplo

Pitajte se zajedno

- Šta je gusenici potrebno da raste?
- Kako bi bilo visiti tako mirno?
- Gde bi ti sneo jaje da si leptir?

Provereno

Prvi obrok tek izlegle gusenice često je ljuska njenog jajeta. Posle jede lišće svilenice, jedine biljke koju gusenice monarha jedu.

ZA ODRASLE

Četiri velika koraka, jedna životinja. Kad faze izgovarate u krug, dete vidi da leptirova jaja ponovo pokreću ceo krug.

IGRAJTE SE NA SVOJ NAČIN

Lakše: Pokaži svaku sličicu i napravi zvuk ili pokret za nju: kucni za jaje, njam-njam za gusenicu.
Izazov: Pokrij imena i ispričaj celu priču redom. Šta dolazi posle leptira?

04

Odglumi

Kreći se kao svaka faza, od sićušnog jajeta do leptira koji leti i žabe koja skače.

Odrasla osoba pročita fazu. Ti uradiš pokret. Označi kućicu kad probaš.

Pokreti leptira

Jaje

Sklupčaj se i budi sasvim miran.

☐

Gusenica

Migolji se na stomaku. Njam, njam!

☐

Lutka

Stani uspravno, ruke uz telo, i njiši se.

☐

Leptir

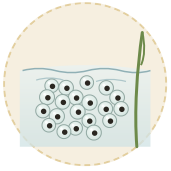
Polako raširi krila. Lepršaj!

☐

Tvoj pokret

Smisli pokret za bilo koju fazu.

Pokreti žabe

Jaja

Sklupčaj se i drmaj se kao žele.

☐

Punoglavac

Mrdaj šakama kao repom i plivaj.

☐

Nožice

Plivaj, pa ispruži obe noge.

☐

Žabica

Ispuzi iz bare na sve četiri.

☐

Žaba

Čučni nisko, pa skoči! Kre-kre!

☐

Tri načina igre

Usporeni snimak

Uradi sve pokrete leptira redom, što sporije možeš.

Kip!

Odrasla osoba kaže fazu. Ukoči se u tom obliku.

Pogodi fazu

Uradi pokret. Može li neko da pogodi koja je to faza?

ZA ODRASLE

Kretanje kroz svaku fazu pretvara crtež u priču koju telo zna. To je i dobar način da dete potroši energiju kad ste ceo dan unutra.

IGRAJTE SE NA SVOJ NAČIN

Lakše: Radite samo pokrete gusenice i leptira, zajedno s detetom.

Izazov: Uradi ceo životni ciklus sam, redom, pa probaj unazad.

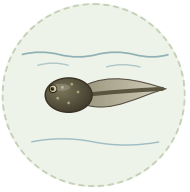
Od jajeta do žabe

Žaba počinje život u vodi, a na kraju skače po kopnu.

Prati strelice prstom. Reci svaku fazu. Koje od njih žive u vodi?

1 Jaja
Položena u vodu, u grudvi želea.

2 Punoglavac
Pliva repom i diše škrgama.

3 Nožice
Prvo rastu zadnje noge, pa prednje.

4 Žabica
Rep joj se smanjuje dok izlazi iz vode.

5 Žaba
Diše vazdukh i može da skače po kopnu.

Od nedelja do godina
zavisi od vrste žabe

Pitajte se zajedno

- Zašto punoglavcu možda treba rep?
- Koje faze žive u vodi?
- Šta bi ti radio s potpuno novim nogama?

Provereno

Rep punoglavca ne otpada. Telo ga polako upija i koristi kao hranu dok se žabica menja.

ZA ODRASLE

Žabe se od plivača pretvaraju u skakače. Primetiti kad se pojave noge i kad se rep smanji prava je rana nauka: pažljivo posmatranje i ređanje promena.

IGRAJTE SE NA SVOJ NAČIN

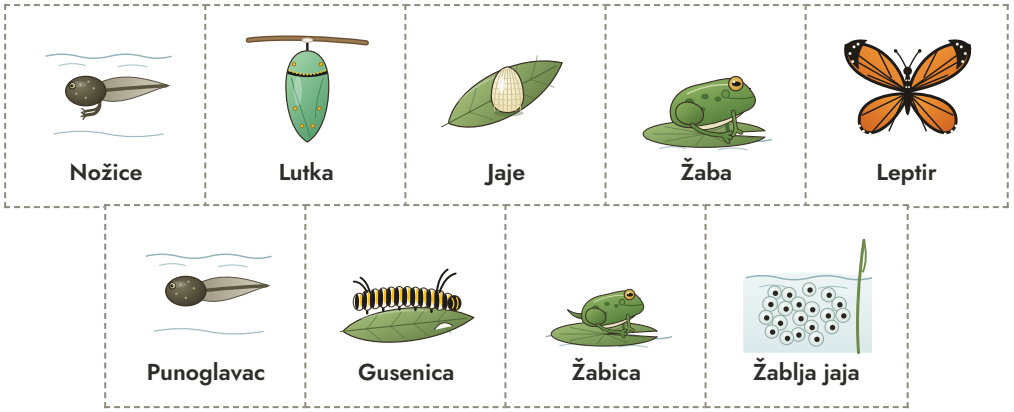
Lakše: Nađi rep na svakoj sličici. Da li je veliki, mali ili ga više nema?
Izazov: Ispričaj kako se punoglavac menja od faze 2 do faze 4. Šta raste, a šta nestaje?

Promešaj, razvrstaj, zalepi

Devet kartica, dve životinje. Možeš li da vratiš svaku na njeno mesto?

— Iseci kartice uz odraslu osobu. Razvrstaj ih na leptira i žabu. Onda ih zalepi redom, počevši od 1.

Seci po isprekidanim linijama

Zalepi faze svake životinje redom

Strelica na kraju pokazuje da krug počinje ponovo.

Leptir

1 → 2 → 3 → 4 ↻

Žaba

1 → 2 → 3 → 4 → 5 ↻

ZA ODRASLE

Prvo razvrstavanje, pa redanje: dve vrste razmišljanja na jednoj strani. Promešane kartice su i dobra igra memorije.

IGRAJTE SE NA SVOJ NAČIN

Lakše: Odrasla osoba seče. Dete lepi samo kartice leptira, dok vi govorite „prvo, onda, na kraju".
Izazov: Okreni kartice licem nadole i igraj memoriju. Kad nađeš fazu, reci šta dolazi posle.

07

Isto ili različito?

Leptiri, žabe i ti: svi se menjate dok rastete.

Pročitaj svaki red s odraslom osobom. Označi svaku kućicu gde je tačno. U redu može biti više oznaka.

	Leptir	Žaba	Ja
1 Izleže se iz jajeta	☐	☐	☐
2 Pliva u vodi dok je mlad	☐	☐	☐
3 Odmara se u omotaču dok se menja	☐	☐	☐
4 Dobija krila	☐	☐	☐
5 Ima rep, pa ga izgubi	☐	☐	☐
6 Ume da skače	☐	☐	☐
7 Postaje veći dok raste	☐	☐	☐
8 Tvoja ideja: _____	☐	☐	☐

Kako ja rastem: nacrtaj sebe

Ja kao beba

Ja sada

Ja kad porastem

ZA ODRASLE

Kad dete uporedi dve životinje, pa sebe, vidi obrasce: sve raste, ali ne na isti način. Njegova sopstvena promena od bebe do danas čini to ličnim.

IGRAJTE SE NA SVOJ NAČIN

Lakše: Radite samo kolonu „Ja“. Izgovorite svaki red naglas i pokažite ga telom.

Izazov: Dodaj svoj red na dnu. Pa nađi jednu stvar po kojoj si kao žaba i jednu po kojoj nisi.